

Ulysses

– en bok som vekker minner

Lisbeth Homlongs artikkel i juleutgaven av *Utposten*. Ei historie om ein roman eg aldri har lest, gir meg anledning å reflektere over mitt forhold til den samme romanen av James Joyce.

I 1998 arbeidet jeg som skipslege i sju uker ombord på et av Brynestads cruise-skip, «Seaborn Spirit». Selve jobben som lege var det lite å gjøre i og min hovedbeskjeftigelse ble å prate med gjestene, spille bridge med dem og ellers være sosial. En kveld jeg satt ved «doctor's table» kom en eldre dame i sofaen ved siden av meg. Vi kom naturligvis i prat og hun presenterte seg som Diana O'Hehir, forfatter av irsk avstammning. Hvilket land de kommer fra er de flinke til å passe på i USA. Hun var der sammen med mannen sin, Mel Fiske, journalist – og også han forfatter.

Historien dem imellom er en sak for seg, som jeg ikke skal gå inn i her, men vi kom altså i prat og det viste seg at hun (rimeligvis) var opptatt av iren James Joyce.

– Men også av Henrik Ibsen, som Joyce var meget inspirert av. Og da jeg

kunne fortelle at jeg var fra Grimstad hvor Ibsen arbeidet som apotekerlærling i noen år og dessuten begynte sin litterære løpebane med «Catilina», hans første skuespill, ble samtalen ganske lang. Det viste seg at damen var så opptatt av Ibsen at hun som 20-årig student hadde lært seg norsk for å lese forfatteren på originalspråket.

Cruiset varte i 14 dager og jeg rakk å bli godt kjent med ekteparet. Det endte med at jeg inviterte dem til Grimstad. De kunne ikke få det til akkurat det året, men i 1999 skulle det bli mulig. Damen likte ikke å fly, så de krysset Atlanterhavet med båt – og kom til Grimstad hvor de den sommeren fikk være med i steinbruddet i Fjæreheia og oppleve «Peer Gynt». Det var en fantastisk forestilling på en fantastisk kveld; skyggen av kannestøperen 20 meter høy på granittveggen, troll som rappellerte ned fjellveggen og en historie som Diana kunne utenat.

Siden kom jeg til å fortelle historien til en student jeg hadde i min praksis. Og av ham fikk jeg boken av James Joyce, «Ulysses». Jeg leste den fra perm til perm, dog uten å skjønne at dette skulle være en av verdenslitteraturens største verk. Jeg må innrømme at jeg også kjøpte Salman Rushdies «Sataniske vers», slike kultbøker bør man jo ha lest. Den kom jeg bare noen få sider inn i før jeg ga opp.

En liten digresjon er at Mel Fiske, Dianas mann, har skrevet en bok som heter *Our Mother's War: A Biography of a Child of the Dutch Resistance*.

Bokmanuset er skrevet på grunnlag av lydband en dame leste inn om sitt liv. Damen vokste opp i Nederland under krigen, klarte å rømme til Norge som 17-åring og her fikk hun et barn med en nordmann. Så ble hun forelsket i en amerikansk soldat og fulgte ham til USA, mens sønnen ble igjen i Norge. Da boken ble skrevet fikk jeg i oppdrag å spore opp sønnen, hvilket jeg klarte. Moren fikk etter hvert to jenter i USA som jeg også har hatt kontakt med.

Jeg har besøkt Diana og Mel flere ganger i San Fransisco. En gang ble jeg invitert til middag på byens fineste hotell – hvor tafelmusikken ble fremført på harpe. Sist gang jeg traff Diana var i 2013. Da var mannen Mel død, men hun bodde på et «alders-hjem» som på et hotell. Og var still going strong.

KJELD MALDE

Mel Fiske Diana O'Hehir

